

C. GHEORGHIAȚĂ,
R. FOTESCU

În 1924 ia ființă în cadrul Muzeului arheologic din Deva, o secție de istorie naturală, cu o mică colecție ornitologică, donată muzeului de către I. Melitska din Orăștie. Directorul de pe atunci a muzeului, Iosif Mallasz, pasionat entomolog, dezvoltă secția, adăugând colecției ornitologice piese noi, iar în 1927 o colecție de Lepidoptere și Hymenoptere.

La colectarea și prelucrarea pieselor acestei colecții, au colaborat cunoscutul entomolog Ladislau Dioszeghy și preparatorul muzeului, I. Winkler.

Pe parcurs, în timpul vieții lui I. Mallasz, colecția s-a îmbogățit cu numeroase piese colectate de pe cuprinsul județului (Retezat, Poiana Ruscă, Munții Metalici – Săcărimb), sau primite în schimb de la alți colecționari.

În prezent, colecția cuprinde un număr de 27 familii reprezentate printr-un număr de 152 genuri și un număr de 276 piese nedeterminate.

În total, colecția cuprinde 1 522 piese, din care o mică parte sînt degradate astfel că piesele nedeterminate, nu mai pot fi prelucrate (determinate).

Din împrejurimile Devei, colecția cuprinde un număr de 9 familii reprezentate prin 25 genuri colectate de către I. Mallasz în iunie 1928.

Dăm mai jos lista sistematică a genurilor colectate la Deva :

1. Fam. Pieridae

Pieris rapae L. 1 ex. femelă, Mallasz, Deva, iunie 1928.

Leplidea sinapis L., 1 ex., femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

2. Fam. Satyridae

Coenonympha iphis Schiff, 1 ex., mascul, Deva, leg. Mallasz, 17 iunie 1928.

3. Fam. Nymphalidae

Neptis rivularis Scop., 1 ex., mascul, leg. Mallasz, Deva, 25 iunie 1928.

Vanessa (Pyramois), cardui L., 2 ex. femele, leg. Mallasz, Deva, 7 iunie 1928 și 16 iunie 1928.

Melitaea trivia, Denis et. Schiff – 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Melitaea didyma, Esp. 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Malitaea cinxia L., 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Melitaea phoebe, Denis. et. Schiff – 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Melitaea athalia, Rott – 2 ex. masculi, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

4. Fam. Lycaenidae

Callophrys rubi L. – 1 ex. femelă, leg. Malasz, Deva, 17 iunie 1928.

Lycaena astrarche Bgstr. (s. *Aricia agestis*, Schiff), 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Lycaena (Polyommatus) icarus Rott. – 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

5. Fam. Syntomidae

Syntomis (Amata) phegea L. – 1 ex. mascul, și 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 28 iunie 1928.

6. Fam. Arctiidae

Oepnistis (Lithosia) quadra L. – 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Spilarctia lutea Ilfug (s. *Spilosoma lubricipeda* L.), 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

7. Fam. Geometridae

Cosymbia (Ephyra) annulata – Schulze, 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Scopula immorata L. (s. *Acidalia immorata* L.), 2 ex. masculi, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Scopula (Acidalia) rubiginata Hufn. – 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, iulie 1928.

Cidaria (Larentia) bilineata L. f. *infusata* Gmphg., 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Pseudopanthera (Venilia) macularia L., 4 ex. femele, și 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Ematurga atomaria L., 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Siona (Scoria) lineata Scop., 2 ex. femele și 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Rhodostrophia vibicaria ce. 1 ex., mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Euchloris smaragdaria F. 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 21 iunie 1928.

8. Fam. Noctuidae

Naenia typica L. (s. *Phalena typica* L.) – 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 16 iunie 1928.

Oligia (Procus) versicolor Bkh., 4 ex. masculi, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

Trachea atriplicis L., 1 ex. femelă, leg. Mallasz, Deva, 26 iunie 1928.

Erastria (Emmelia) trabealis Scop. – 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, iulie 1928.

Gonosopieia (Ectypa) glyphica L., 1 ex. mascul, leg. Mallasz, Deva, 17 iunie 1928.

9. Fam. Saturniidae

Satumia pyri L., 1 ex. mascul, Deva, 5 iunie 1956.

NOTE

Koch Manfred, **Wir bestimmen Schmetterlinge**, vol. I–IV, Neumann – Verlag – Berlin, 1957–1958.

Mallasz Iosif, **Publicațiile Muzeului județului Hunedoara**, 1928.

Niculescu V. Eugen, **Fam. Papilionidae**, „Fauna R.P.R.”, vol. XI, fasc. 5, Edit. Acad. R.P.R., București, 1961.

Niculescu V. Eugen, **Fam. Nymphalidae**, „Fauna R.P.R.”, vol. XI, fasc. 7, Edit. Acad. R.P.R., București, 1955.

Niculescu V. Eugen, **Fam. Pieridae**, „Fauna R.P.R.”, vol. XI, fasc. 6, Edit. Acad. R.P.R., București, 1963.

Spuler Arnold, **Die Schmetterlinge Europas**, vol. I–IV, Stuttgart 1910.

N.A. Prezenta notă este o introducere în studiul ce urmează a se face asupra colecției entomologice din patrimoniul Muzeului județean Deva.

DIE LEPIDOPTERENSAMLUNG DES BEZIRKSMUSEUMS HUNEDOARA-DEVA

Zusammenfassung

Aus den von Prof. Iosif Mallasz, auf den Hügeln aus der Umgebung von Deva gesammelten Lepidopteren, sind 25 Gattungen beschrieben, die 9 Familien angehören.